

BIỆN PHÁP GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC

Lê Thị Thu Hà¹, Cao Thị Cúc¹, Cao Xuân Hải¹

TÓM TẮT

Mục tiêu giáo dục giá trị sống (GTS) cho sinh viên sư phạm nói chung, sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức nói riêng cần chú trọng kết hợp giáo dục GTS mang tính toàn cầu, hệ những giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam; giá trị nền tảng và giá trị nghề nghiệp giúp cho người học nhận thức đúng đắn về các giá trị và giúp mỗi người có cơ hội được trải nghiệm các GTS, thay đổi hành vi tích cực cho bản thân và cho cộng đồng. Để đạt được mục tiêu đó thì công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm cần được tổ chức một cách khoa học với hệ thống các phương pháp giáo dục phù hợp. Nghiên cứu này đã đề xuất được 5 biện pháp góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức.

Từ khóa: Biện pháp, giá trị sống, giáo dục, giáo dục giá trị sống, sinh viên sư phạm.

DOI: <https://doi.org/10.70117/hdujs.80.10.2025.856>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giá trị sống là những điều quý giá, có ý nghĩa đối với cuộc sống của mỗi người và mong muốn lĩnh hội, hình thành nên hệ thống giá trị cá nhân; thể hiện bằng những hành động cụ thể để cuộc sống của mình trở nên tốt đẹp hơn, góp phần cải thiện cuộc sống chung. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế đã và đang tác động mạnh mẽ tới nhiều quốc gia, do vậy, vấn đề giữ gìn vốn tinh hoa, bản sắc văn hóa, đạo đức, lối sống của con người Việt Nam càng hết sức cần thiết. Vì vậy, mục tiêu giáo dục GTS cho thế hệ trẻ nói chung và sinh viên sư phạm nói riêng cần chú trọng kết hợp giáo dục GTS mang tính toàn cầu [8; tr.20], hệ những giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam; giá trị nền tảng và giá trị nghề nghiệp của người giáo viên (phẩm chất nghề và năng lực nghề) [5; tr.14], giúp sinh viên sư phạm ứng dụng những GTS không chỉ vào cuộc sống nói chung mà còn trong học tập, rèn luyện phẩm chất, năng lực nghề nghiệp “dùng nhân cách để giáo dục nhân cách”. Để thực hiện mục tiêu đó thì giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm cần phải được tổ chức một cách bài bản, khoa học với hệ thống phương pháp giáo dục phù hợp.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để nghiên cứu vấn đề giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức, nhóm tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu lý luận bao gồm các phương pháp: phân tích, tổng hợp, hệ thống hoá lý thuyết; nghiên cứu các Nghị quyết, chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước và của các bộ, ngành liên quan đến giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm nhằm xây dựng các nguyên tắc, xây dựng hệ thống biện pháp.

¹ Khoa Giáo dục, Trường Đại học Hồng Đức; Email: lethithuha@hdu.edu.vn

Ngoài ra, chúng tôi sử dụng phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động: từ kết quả nghiên cứu đề tài khoa học cấp cơ sở (năm 2024) “Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức” [5], chúng tôi xây dựng hệ thống các biện pháp giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp

Đảm bảo phù hợp với mục tiêu giáo dục: Mục tiêu giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm góp phần hình thành và phát triển hệ thống giá trị xã hội, giá trị nghề cho mỗi sinh viên, làm cho nhân cách của họ có giá trị cao trước xã hội, đáp ứng yêu cầu mà xã hội đòi hỏi trong hiện tại và hoạt động nghề nghiệp tương lai. Do vậy, biện pháp được đề xuất vừa đảm bảo mục tiêu đào tạo giáo viên, đồng thời gắn với mục tiêu trang bị những tri thức về GTS, giá trị nghề và chuẩn nghề nghiệp giáo viên là một nhiệm vụ rất cần thiết để họ bắt kịp với những yêu cầu về đổi mới giáo dục hiện nay.

Đảm bảo tính khoa học: Các biện pháp đề xuất phải được xây dựng dựa trên cơ sở khoa học về khoa học giáo dục; hỗ trợ qua lại nhau để tạo thành một chỉnh thể thống nhất nhằm tác động tích cực, có hiệu quả nhất đến công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức. Đồng thời tuân thủ các nguyên tắc, quy trình của tổ chức hoạt động giáo dục, có mục tiêu rõ ràng, có nội dung cách thức tiến hành, phải có điều kiện thực thi, phù hợp với điều kiện thực tế ở Trường Đại học Hồng Đức.

Đảm bảo tính đồng bộ và hệ thống: Việc đề xuất các biện pháp giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm đòi hỏi phải xác định rõ các yếu tố cấu trúc của hoạt động giáo dục và các yếu tố cấu trúc của giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm. Các biện pháp nêu ra phải đảm bảo sự thống nhất, xuyên suốt giữa các mục tiêu, nội dung, phương pháp giáo dục, có sự phân công, phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận và cá nhân tham gia giáo dục GTS, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tổ chức đồng bộ và thống nhất các biện pháp nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra.

Đảm bảo tính hiệu quả: Các biện pháp giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức phải có hiệu quả là góp phần hình thành nhân cách, năng lực sáng tạo và các GTS, giá trị nghề cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các thế hệ sinh viên sư phạm; khơi dậy ở các em khát vọng học tập, lý tưởng cống hiến, phát triển vì sự nghiệp trồng người mai sau.

3.2. Biện pháp giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức

3.2.1. Tổ chức tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ, giảng viên và sinh viên về tầm quan trọng của giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm, Trường Đại học Hồng Đức

Mục tiêu của biện pháp

Mục tiêu của biện pháp nhằm hướng tới việc tuyên truyền nâng cao hơn nữa năng lực nhận thức, ý thức trách nhiệm, nhiệt huyết của đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên về công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm; khuyến khích các hoạt động giáo dục, tạo sức mạnh thúc đẩy quá trình giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục toàn diện của Nhà trường.

Nội dung và cách thức thực hiện

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục GST cho sinh viên sư phạm, Nhà trường cần tăng cường hơn nữa công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của công tác giáo dục GST cho sinh viên sư phạm những nội dung, hoạt động thiết thực sau:

Ban Giám hiệu nhà trường, lãnh đạo các đơn vị chỉ đạo công tác tuyên truyền sâu rộng đến cán bộ, giảng viên, nhân viên Nhà trường thực hiện có hiệu quả những nội dung như: Tổ chức giáo dục GST cho sinh viên sư phạm đáp ứng yêu cầu Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; Luật Giáo dục năm 2019; Các chủ trương, chính sách của Đảng, ngành Giáo dục và Đào tạo quy định về chuẩn nghề nghiệp giáo viên các cơ sở giáo dục; Tổ chức thực hiện có hiệu quả Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; Triển khai có hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp của Quyết định số 585/QĐ-BGDĐT ngày 28/02/2022 về việc “Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030”.

Đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục GST cho sinh viên sư phạm theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên sư phạm; tăng cường kỹ năng thực hành rèn luyện GST; chú trọng tổ chức các hoạt động trải nghiệm, kỹ năng sáng tạo, kỹ năng nghề nghiệp từng bước hình thành cho sinh viên lý tưởng sống, lý tưởng nghề nghiệp.

Nhà trường tổ chức đa dạng các hình thức tuyên truyền, giáo dục GST cho sinh viên sư phạm như: thông qua sinh hoạt câu lạc bộ; tổ chức khuyến khích sinh viên tham gia các diễn đàn, tọa đàm, tạo môi trường cho sinh viên sư phạm vận dụng những GST đã học vào hoạt động nghề nghiệp; tổ chức chương trình đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng mềm cho sinh viên; kế hoạch của các đội, nhóm sinh viên tự quản giữ gìn an ninh trật tự trong ký túc xá và trong khu giảng đường...

Ban Giám hiệu nhà trường tổ chức tuyên truyền sâu rộng đến các lực lượng giáo dục qua nhiều hình thức. Chỉ đạo các Khoa đào tạo tổ chức tuyên truyền, triển khai kế hoạch hành động giáo dục GST theo đặc thù nghề nghiệp nhằm rèn kỹ năng nghề cho sinh viên và hứng thú, lý tưởng nghề nghiệp.

Tổ chức tuyên truyền trên bảng tin, trang web, Facebook của Trường, Khoa chứa đựng những nội dung giáo dục GST; thông qua các khẩu hiệu, pano, apphic, các bản tin ngắn trên bảng tin các hoạt động lớn của Nhà trường. Triển khai kế hoạch, chương trình, bằng các văn bản đến các khoa, các lớp, hội, Đoàn thanh niên trong toàn trường.

Nhà trường cũng chú trọng công tác tuyên truyền giáo dục GST kết hợp với công tác thi đua khen thưởng đối với những cá nhân, tập thể có thành tích tiêu biểu, những sinh viên sư phạm có thành tích xuất sắc trong học tập, rèn luyện; những tấm gương nhà giáo mẫu mực. Qua đó, hình thành ở các em niềm tin, thái độ, hành vi và thói quen rèn luyện GST và giá trị nghề nghiệp.

Điều kiện thực hiện

Ban Giám hiệu nhà trường, lãnh đạo phòng ban chức năng, các khoa đào tạo sư phạm cần nhận thức đúng đắn về vị trí, vai trò của công tác giáo dục GST cho sinh viên sư phạm.

Từ đó có chương trình, kế hoạch hành động cụ thể, thiết thực tổ chức giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm bằng nhiều hình thức đa dạng, linh hoạt theo hướng phát huy tính tích cực, sáng tạo của sinh viên.

Ban Giám hiệu Nhà trường cần phát huy vai trò chủ đạo của các khoa đào tạo sinh viên sư phạm, phòng Học sinh, Sinh viên, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên là những lực lượng tiên phong trong công tác tuyên truyền giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm.

3.2.2. Kết hợp giáo dục giá trị sống gắn với giáo dục giá trị nghề nghiệp giáo viên cho sinh viên sư phạm, Trường Đại học Hồng Đức

Mục tiêu biện pháp

Giáo dục GTS gắn với giá trị nghề nghiệp giáo viên nhằm hướng tới giúp sinh viên sư phạm có những hiểu biết những GTS cốt lõi, giá trị nghề nghiệp giáo viên từ đó hình thành động cơ, tinh thần trách nhiệm; nâng cao ý thức thực hành, rèn nghề đúng đắn và tích cực; giúp sinh viên sư phạm ứng dụng những GTS, giá trị nghề nghiệp không chỉ vào cuộc sống nói chung mà còn trong học tập, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu của công việc trong tương lai.

Nội dung và cách thức thực hiện

Giáo dục GTS lồng ghép các nội dung giáo dục giá trị nghề nghiệp giáo viên vào chương trình nhằm phát triển phẩm chất, năng lực nghề nghiệp cho người học, hướng tới phát triển con người hài hòa đức, trí, thể, mỹ, nâng cao tinh thần yêu nước, tinh thần dân tộc, tinh thần trách nhiệm, lòng tự trọng, tôn trọng những GTS, giá trị nghề nghiệp tốt đẹp; chuẩn bị cho các em hành trang trí thức, kỹ năng nghề nghiệp vững vàng bước vào cuộc sống nghề nghiệp sau khi ra trường, hoàn thành tốt sứ mệnh “trồng người” của mình. Để nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục GTS gắn với giáo dục giá trị nghề nghiệp giáo viên, Ban Giám hiệu nhà trường cần tập trung chỉ đạo thực hiện có hiệu quả những nội dung sau:

Ban Giám hiệu Nhà trường cần quan tâm chỉ đạo các khoa đào tạo sư phạm, các phòng chức năng chú trọng công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm gắn với giáo dục giá trị nghề nghiệp nhằm cung cấp cho sinh viên những GTS cốt lõi, giá trị nghề nghiệp phù hợp với chuyên ngành đào tạo.

Nhà trường cần khuyến khích để mỗi cán bộ giảng viên, sinh viên sư phạm tích hợp nội dung giáo dục GTS với giá trị nghề nghiệp nhằm phát triển kỹ năng, năng lực nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm. Ban Giám hiệu nhà trường chỉ đạo các khoa sư phạm, giảng viên giảng dạy các học phần Nghiệp vụ sư phạm, Giáo dục học, Tâm lý học xây dựng, lồng ghép nội dung giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm phù hợp với mục tiêu môn học, bài học; liên hệ bài học với thực tiễn nghề nghiệp, tự rút ra những phẩm chất và năng lực nghề nghiệp cần thiết đối với người giáo viên.

Ban Giám hiệu nhà trường chỉ đạo các khoa sư phạm, bộ môn, giảng viên trực tiếp giảng dạy xây dựng, thống nhất nội dung, phương pháp giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm; xác định chuẩn giá trị nghề nghiệp giáo viên cần giáo dục cho sinh viên sư phạm, tăng cường các nội dung giáo dục GTS gắn với giáo dục giá trị nghề nghiệp, phẩm chất đạo đức tốt đẹp của nhà giáo, giúp cho sinh viên sư phạm luôn nhận thức đúng đắn về những giá trị chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của nhà giáo; biết tránh xa những cám dỗ đời thường.

Bên cạnh đó, Ban Giám hiệu Nhà trường cần chỉ đạo các phòng, ban chức năng, Hội Sinh viên, Đoàn Thanh niên Nhà trường tổ chức giáo dục GTS gắn với giáo dục giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm thông qua tuần công dân đầu khóa; triển khai sâu rộng tới đông đảo cán bộ giảng viên, sinh viên sư phạm nhà trường hưởng ứng cuộc vận động “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; tổ chức các hoạt động ngoại khóa nhằm kết hợp hài hòa giữa lý luận và thực tiễn, học đi đôi với hành; phát động các phong trào thi đua với các nội dung về giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp; các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, nhân đạo, từ thiện; Phát động và hưởng ứng có hiệu quả phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” trong trường học.

Điều kiện thực hiện

Ban Giám hiệu Nhà trường chỉ đạo cho các khoa đào tạo sư phạm, giảng viên giảng dạy các học phần chuyên ngành, nghiệp vụ đổi mới nội dung, hình thức giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm, xây dựng chương trình, kế hoạch lồng ghép, tích hợp nội dung giáo dục GTS gắn với nội dung giáo dục giá trị nghề nghiệp một cách khoa học, hiệu quả. Phát huy vai trò nòng cốt của tổ chức Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên, phòng Học sinh, Sinh viên Nhà trường trong việc kết hợp, tích hợp nội dung giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm.

3.2.3. Tổ chức đa dạng các hình thức giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm, Trường Đại học Hồng Đức

Mục tiêu của biện pháp

Tổ chức đa dạng hóa các hình thức giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức nhằm tăng cường tính tích cực chủ động, sáng tạo, tự học tự nghiên cứu của sinh viên sư phạm; tạo môi trường thực tiễn để sinh viên sư phạm được tiếp thu, lĩnh hội GTS, thực hành, trải nghiệm, kiểm nghiệm những GTS cốt lõi, nhằm nâng cao kỹ năng nghề nghiệp, hình thành hành vi, thói quen học tập, rèn luyện GTS, giá trị nghề nghiệp trong thực tế cuộc sống và hoạt động nghề nghiệp.

Nội dung và cách thức thực hiện

Tăng cường tổ chức các hình thức hoạt động GTS cho sinh viên sư phạm phong phú và đa dạng, gắn kết giữa việc giáo dục GTS thông qua các môn học trên lớp gắn với việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa, hoạt động trải nghiệm lồng ghép các nội dung giáo dục GTS cho sinh viên, xây dựng phong trào hoạt động tập thể sôi nổi, giúp sinh viên biết yêu thương, trách nhiệm chia sẻ, hòa đồng, hợp tác; tạo sân chơi giao lưu hữu ích sau những giờ học căng thẳng; rèn luyện tinh thần tự giác, tính tự quản, óc tổ chức và khả năng giao tiếp được nâng lên góp phần nâng cao chất lượng giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức. Đa dạng hóa hình thức giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm cần tập trung vào một số hình thức sau đây:

Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức thông qua các học phần trên lớp: Ban Giám hiệu Nhà trường quán triệt đến toàn thể cán bộ, giảng viên xây dựng nội dung, chương trình giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm lồng ghép thông qua dạy

học các học phần Nghiệp vụ sư phạm, Lý luận dạy học môn học, Giáo dục học, Tâm lý học... Đây là những môn học có nội dung giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm quan trọng và cũng là con đường giáo dục GTS cơ bản và tất yếu.

Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua hoạt động rèn luyện nghiệp vụ sư phạm, thực hành, thực tập sư phạm ở Trường Đại học Hồng Đức. Để hoạt động thực hành, thực tập sư phạm trở thành con đường giáo dục GTS có hiệu quả thì trước hết cần bổ sung nội dung giáo dục GTS hướng cập nhật các giá trị nghề; gắn kết quá trình giáo dục GTS vào trong các hoạt động thực hành, thực tập sư phạm, đồng thời phải tổ chức hoạt động thực hành, thực tập sư phạm hiệu quả, giúp sinh viên rèn luyện các giá trị nghề, kỹ năng sư phạm, đồng thời cũng là quá trình sinh viên nhận thức về các GTS, trải nghiệm các giá trị nghề và hình thành nên thái độ giá trị.

Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua các hoạt động thực tế chuyên môn. Việc tích hợp GTS cho sinh viên sư phạm thông qua các hình thức thực tế chuyên môn theo đặc thù của từng khoa sư phạm không những giúp sinh viên củng cố kiến thức, mà còn tạo ấn tượng mạnh mẽ với người học với nghề nghiệp tương lai, giúp sinh viên tự tìm hiểu các yêu cầu về kiến thức, kỹ năng nghề của người giáo viên, từ đó có thêm thông tin cho sinh viên định hướng giá trị nghề của mình, quyết tâm phấn đấu theo lí tưởng nghề nghiệp, có thái độ, nhận thức và hành vi đúng đắn với các giá trị nghề giáo viên.

Tổ chức giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua các hoạt động giáo dục chính trị - tư tưởng cho sinh viên. Phòng Học sinh Sinh viên phối hợp với Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên tổ chức hoạt động giáo dục chính trị - tư tưởng cho sinh viên sư phạm vào thời gian bắt đầu mỗi khóa học, mỗi năm học đã tác động mạnh đến ý thức, thái độ, hành vi, thói quen học tập, rèn luyện của sinh viên sư phạm, góp phần tích cực vào quá trình hình thành và phát triển các giá trị nghề cho sinh viên của Nhà trường.

Tổ chức giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua hoạt động tuyên truyền, nêu gương “người tốt việc tốt” để giáo dục sinh viên phát huy được tính tự giáo dục, tự rèn luyện của các em. Để thực hiện tốt hình thức này, trên hết mỗi giảng viên sư phạm không ngừng trau dồi các phẩm chất, năng lực sư phạm, hình thành uy tín, tác động đến lí tưởng sống, quan điểm sống của sinh viên, trở thành những tấm gương sáng về nhân cách cho sinh viên noi theo.

Tổ chức giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua các hoạt động Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên nhà trường. Hình thức hoạt động của Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên nhà trường rất phong phú, đa dạng, thể hiện qua các hoạt động xã hội, nhân đạo, từ thiện, mùa hè xanh, hiến máu nhân đạo, văn nghệ, thể dục thể thao, nghiên cứu khoa học, khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo,... Đây là những hoạt động đáp ứng được nhu cầu, xu hướng, nguyện vọng của tuổi trẻ Nhà trường, thu hút đông đảo sinh viên tham gia và qua đó mang lại hiệu quả thiết thực trong công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm.

Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua hoạt động ngoài giờ chính khóa như: tham quan di tích lịch sử truyền thống gắn với chuyên môn; tổ chức sinh hoạt có hiệu quả các loại hình câu lạc bộ: tổng đội xung kích, câu lạc bộ dạy cho trẻ em làng SOS Thanh

Hóa, câu lạc bộ Truyền thông sinh viên - HDU Media, Team Kỹ năng HDU; các buổi trao đổi về quan điểm sống, tham gia hoạt động tình nguyện,...

Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm thông qua tổ chức kỉ niệm các ngày lễ lớn trong năm như ngày sinh viên Việt Nam 9/1, ngày thành lập Đảng 3/2, ngày thành lập Đoàn 26/3, ngày giải phóng miền Nam 30/4, ngày thương binh liệt sĩ 27/7, ngày nhà giáo Việt Nam 20/11,... Trong những dịp này, công tác giáo dục truyền thống về quê hương, về Đảng, Đoàn, các anh hùng dân tộc với nhiều hình thức: sinh hoạt chủ điểm, du khảo về nguồn, giao lưu, học tập kinh nghiệm, gặp gỡ nhân chứng lịch sử, tổ chức trò chơi dân gian, tạo sân chơi văn hóa, văn nghệ lành mạnh, góp phần định hướng GTS và giáo dục thẩm mỹ, nghệ thuật trong sinh viên.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Ban Giám hiệu Trường Đại học Hồng Đức cần huy động sự ủng hộ và tạo điều kiện về tinh thần, tài chính phục vụ công tác tổ chức giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm, ngoài nguồn kinh phí từ ngân sách Nhà trường theo quy chế chi tiêu nội bộ, cần huy động các nguồn tài trợ từ các doanh nghiệp, các tổ chức đoàn thể trên địa bàn tỉnh.

Chỉ đạo các khoa sư phạm, phòng chức năng xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm gắn với kế hoạch năm học của Nhà trường, của từng khoa; phù hợp với xu thế, nguyện vọng và đặc thù nghề nghiệp của chuyên ngành đào tạo sư phạm.

3.2.4. Thiết kế chủ đề giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức

Mục tiêu của biện pháp

Giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm thông qua việc thiết kế các chủ đề phù hợp với đặc điểm chuyên ngành sư phạm, tạo cơ hội cho sinh viên sư phạm thực hành, trải nghiệm những GTS, giá trị nghề nghiệp, vận dụng những thông tin, giá trị mới vào việc giải quyết các tình huống, các vấn đề nảy sinh trong thực tiễn cuộc sống và hoạt động nghề nghiệp một cách tích cực, chủ động, hiệu quả.

Nội dung và cách thức tiến hành

Giáo dục GTS thông qua việc thiết kế các chủ đề phù hợp với đặc điểm chuyên ngành đào tạo cho sinh viên sư phạm góp phần tạo ra những thay đổi tích cực ở người học, giúp nâng cao hiệu quả giáo dục GTS trong các trường sư phạm. Thông qua các chủ đề giáo dục GTS, sinh viên được trải nghiệm và thể hiện các giá trị trong các tình huống giả định về GTS. Thiết kế chủ đề giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm được thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Xác định cách tiếp cận khi xây dựng chủ đề giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm.

Bước 2: Xác định mục tiêu và lựa chọn nội dung, phương pháp, cách thức tổ chức, đánh giá. Trong quá trình tổ chức có thể linh hoạt sáng tạo điều chỉnh phương pháp và tình huống sao cho phù hợp với đối tượng tham gia hoạt động và phù hợp với điều kiện thời gian, phương tiện tổ chức.

Bước 3: Thiết kế cấu trúc hoạt động theo chủ đề bao gồm:

Thứ nhất, xác định mục tiêu của chủ đề: Mỗi chủ đề hướng tới việc phát triển đồng bộ ba mặt nhận thức, thái độ, hành vi của sinh viên sư phạm về GTS, giá trị nghề nghiệp.

Thứ hai, lựa chọn nội dung của chủ đề: Nội dung chủ đề đề cập đến các GTS cốt lõi, giá trị nghề nghiệp phù hợp với đặc điểm nghề sư phạm.

Thứ ba, lựa chọn phương pháp, tài liệu, phương tiện: Lựa chọn, sử dụng các phương pháp dạy học theo hướng phát huy tính tích cực như thảo luận nhóm, tình huống, đóng vai, trò chơi...

Thứ tư, hướng dẫn tổ chức hoạt động: Phần này thực hiện toàn bộ nội dung, chương trình đã thiết kế của chủ đề theo các hoạt động cơ bản như sau:

Hoạt động 1: Trải nghiệm khám phá GTS nhằm giúp giá trị nghề nghiệp hiểu GTS là gì, tầm quan trọng của GTS, cách thức thể hiện GTS.

Hoạt động 2: Tổ chức cho sinh viên làm việc nhóm, tập thể hoặc trải nghiệm suy tưởng để có khả năng vận dụng cách thức thể hiện GTS, giá trị nghề nghiệp.

Hoạt động 3: Hoạt động hướng vào thể hiện các GTS vào cuộc sống bằng cách tạo ra các tình huống giả định hoặc các tình huống có thật đã diễn ra trong cuộc sống, hoặc tạo cơ hội để sinh viên được thể hiện GTS đó bằng các dự án, nội dung kế hoạch mà sinh viên chuẩn bị.

Thứ năm, tổng kết, đánh giá: Giảng viên đặt ra những câu hỏi, bài tập để sinh viên thể hiện quan điểm, sự hiểu biết của mình về GTS vừa được học. Đồng thời, gợi mở, hướng dẫn để sinh viên tự rút ra kết luận cần thiết cho bản thân và cách vận dụng GTS đó vào cuộc sống. Cuối cùng giảng viên tổng kết, đánh giá và rút kinh nghiệm

Điều kiện thực hiện

Ban Giám hiệu Nhà trường cần quan tâm hỗ trợ kinh phí cho việc tổ chức giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm thông qua các chủ đề. Cán bộ, giảng viên trực tiếp tham gia giáo dục GTS cho sinh viên cần bồi dưỡng nâng cao kỹ năng thiết kế và tổ chức giáo dục GTS cho sinh viên thông qua các chủ đề.

3.2.5. Phối hợp các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường trong việc giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm, Trường Đại học Hồng Đức.

Mục tiêu biện pháp

Phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để sắp xếp tổ chức hoạt động phối hợp để làm đường hướng, đảm bảo cho các lực lượng thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường; xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện; đồng thời tạo điều kiện về mặt cơ chế, chính sách, hành lang pháp lý thuận lợi đối với hoạt động giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức.

Nội dung và cách thức thực hiện

Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn, công tác phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường trong giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức

còn hạn chế, bất cập, đặc biệt là việc xác định rõ chức năng, nhiệm vụ và cơ chế phối hợp giữa các lực lượng liên quan. Do vậy, công tác phối hợp giữa lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường trong giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm trước hết cần đảm bảo các yêu cầu: Đảm bảo tính lợi ích của nhà trường; tính phù hợp với chức năng, nhiệm vụ; tính dân chủ, tự nguyện, đồng thuận; tính thống nhất; tính kế hoạch trong giáo dục. Trên cơ sở đó, sắp xếp, tổ chức hoạt động phối hợp, đảm bảo mỗi lực lượng thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ của mình; chung sức, hỗ trợ nhau cùng hướng tới mục đích chung đó là nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm nhà trường.

Giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm là trách nhiệm của nhiều chủ thể giáo dục, do đó cần quy định rõ ràng, cụ thể quyền, nghĩa vụ trách nhiệm của từng chủ thể, tránh quy định một cách chung chung. Vì vậy, Ban Giám hiệu Nhà trường cần xác định cụ thể các lực lượng cùng tham gia phối hợp. Đối với các lực lượng trong trường bao gồm: Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường; các phòng ban chức năng, đặc biệt là Phòng Học sinh, Sinh viên; các khoa sư phạm; Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên Nhà trường. Đối với các lực lượng ngoài trường bao gồm, cha mẹ sinh viên, các tổ chức chính trị, xã hội, chính quyền địa phương.

Đối với Trường Đại học Hồng Đức

Trường Đại học Hồng Đức là trung tâm đào tạo nguồn nhân lực đa lĩnh vực, có khả năng thích ứng với sự thay đổi của thị trường lao động, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa và cả nước, trong đó có đào tạo sinh viên sư phạm. Để thực hiện mục tiêu đó Nhà trường cần quan tâm đến hoạt động giáo dục toàn diện người học bao gồm việc giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm. Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm để góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường. Vì vậy, nhà trường cần phát huy tốt vai trò, chức năng nhiệm vụ của mình trong việc nâng cao chất lượng đào tạo nói chung và giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm.

Ban giám hiệu, cán bộ, giảng viên Nhà trường căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, Điều lệ trường đại học, thành lập Ban chỉ đạo tổ chức thực hiện giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm. Ban chỉ đạo gồm có: Ban Giám hiệu Nhà trường; Trưởng phòng Học sinh, Sinh viên; trưởng các khoa đào tạo sinh viên sư phạm; trưởng bộ môn có nhiều kinh nghiệm trong hoạt động phối hợp; đặc biệt là có sự tham gia của đại diện cấp ủy, chính quyền thành phố; các tổ chức chính trị - xã hội và cha mẹ sinh viên.

Hiệu trưởng Nhà trường là người chịu trách nhiệm chỉ đạo hoạt động phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong hoạt động giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm từ khâu xây dựng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động phối hợp. Tổ chức, chỉ đạo các khoa đào tạo, cán bộ quản lý, giảng viên Nhà trường tham gia các hoạt động phối hợp. Đồng thời, có biện pháp khuyến khích, hỗ trợ kịp thời để cán bộ, giảng viên thực hiện tốt nhiệm vụ chuyên môn của mình.

Đối với cán bộ, giảng viên, nhân viên các khoa đào tạo sư phạm, đặc biệt là các giảng viên đang trực tiếp tham gia giảng dạy các học phần nghiệp vụ cho cán bộ giảng viên như Tâm lý học, Giáo dục học, Rèn luyện nghiệp vụ sư phạm, cần chủ động trong việc đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp dạy học, tăng cường thực hành, tạo điều kiện cho sinh viên sư phạm được trải nghiệm nhằm kích thích tính tích cực học tập, phát huy năng lực tự

học của sinh viên trong việc tiếp thu những GTS, giá trị nghề nghiệp. Cố vấn học tập, trợ lý công tác học sinh sinh viên các khoa sư phạm giữ vai trò rất quan trọng trong việc kết nối giữa Ban Giám hiệu với các tổ chức trong Nhà trường, bộ môn với tập thể lớp, đồng thời cũng là người đứng ra phối hợp các lực lượng giáo dục, đảm bảo thực hiện tốt mục tiêu giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm.

Đối với Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên là tổ chức chính trị của tuổi trẻ nhà trường, là trường học để giáo dục chính trị, đạo đức, văn hóa và GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm. Tổ chức Đoàn, Hội là cái “nôi” hình thành tư tưởng, tình cảm đạo đức tốt đẹp, giá trị sống cho sinh viên nói chung và sinh viên sư phạm nói riêng. Vai trò này được thể hiện thông qua các hoạt động của Đoàn, Hội như: Giáo dục truyền thống, Đèn ơn đáp nghĩa; Uống nước nhớ nguồn; hoạt động tri ân binh liệt sĩ nhân ngày thương binh - liệt sĩ (27/7); tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ kỷ niệm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19/5), Ngày Nhà giáo Việt Nam (20/11), Ngày thành lập Trường Đại học Hồng Đức (24/9)... Phong trào Thanh niên tình nguyện; Phong trào Tuổi trẻ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo; Hoạt động nghiên cứu khoa học... Các hoạt động này có tác dụng rất lớn trong giáo dục đạo đức, giáo dục GTS cho sinh viên.

Phòng Học sinh, Sinh viên cần phát huy có hiệu quả hoạt động giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm như: “Tuổi trẻ học tập và làm theo tấm gương, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; “Tuần sinh hoạt Công dân học sinh sinh viên đầu khoá”; tổ chức, triển khai cho sinh viên tiếp thu, học tập các Chỉ thị, Nghị quyết và nghe báo cáo thời sự chuyên đề; Phối hợp các tổ chức chính trị - xã hội tổ chức hội nghị triển khai công tác phổ biến, tuyên truyền, giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm thông qua các hoạt động văn thể mỹ, hoạt động khởi nghiệp đổi mới, sáng tạo, hoạt động từ thiện, trải nghiệm, về nguồn, nghiên cứu khoa học....

Đối với gia đình sinh viên

Gia đình, đặc biệt là cha mẹ sinh viên cần chủ động phối hợp với Nhà trường trong công tác giáo dục nói chung và giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm nói riêng. Tạo điều kiện, khuyến khích động viên kịp thời, tạo động lực cho con em chủ động, tích cực trong học tập nâng cao phẩm chất, năng lực nghề nghiệp; cam kết với Nhà trường trong việc phối hợp giáo dục. Thường xuyên trao đổi thông tin về diễn biến tư tưởng, tình cảm, thái độ học tập và rèn luyện của con em mình để Nhà trường, cán bộ, giảng viên các khoa đào tạo sư phạm nắm tình hình học tập, rèn luyện của sinh viên sư phạm.

Các tổ chức chính trị-xã hội

Các tổ chức chính trị - xã hội là những đơn vị có trách nhiệm hỗ trợ, hợp tác với Nhà trường, tạo điều kiện cho sinh viên sư phạm tham quan, học tập trải nghiệm, thực tập, nghiên cứu khoa học; tham gia xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, ngăn chặn các hoạt động có ảnh hưởng xấu đến người học từ đó góp phần định hướng giáo dục GTS, giá trị nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm; hỗ trợ các nguồn lực cho phát triển sự nghiệp giáo dục theo khả năng của mình.

Điều kiện thực hiện biện pháp

Ban Giám hiệu, cán bộ giảng viên Trường Đại học Hồng Đức cần phát huy tốt chức năng, nhiệm vụ, vai trò trung tâm trong công tác giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm. Chủ

động xây dựng thống nhất cơ chế phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài Nhà trường đảm bảo tính thường xuyên, đồng bộ, chặt chẽ thống nhất trong nhận thức cũng như trong hành động cùng một hướng, một mục đích nhằm tập trung sức mạnh kích thích, thúc đẩy quá trình giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm đạt hiệu quả.

4. KẾT LUẬN

Giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm có vai trò đặc biệt quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo toàn diện của Nhà trường. Hơn nữa, việc giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm sẽ góp phần tạo nên “hiệu quả kép”, vừa thực hiện mục tiêu phát triển toàn diện phẩm chất, năng lực của người học, vừa trang bị cho sinh viên sư phạm những kiến thức, kỹ năng nghề nghiệp để các em có thể đảm nhiệm tốt công việc giáo dục nhân cách nói chung và giáo dục GTS cho học sinh tại các trường phổ thông. Nghiên cứu này, chúng tôi đề xuất các biện pháp giáo dục GTS cho sinh viên sư phạm, nhằm định hướng cho các nhà giáo dục, cán bộ, giảng viên tổ chức có hiệu quả công tác này trong các nhà trường sư phạm, đáp ứng yêu cầu đào tạo sinh viên sư phạm trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Ban chấp hành Trung ương Đảng (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập I*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [2] Phạm Thanh Giang (2018), *Một số yêu cầu và biện pháp quản lý giáo dục giá trị sống cho sinh viên các trường văn hóa nghệ thuật hiện nay*, Tạp chí Giáo dục, 2(5):75-78.
- [3] Vũ Trường Giang (2018), *Giáo dục giá trị nghề nghiệp cho học viên sư phạm ở các trường đại học trong quân đội theo quan điểm tích hợp*, Luận án Tiến sĩ Giáo dục học, Học viện Chính trị, Hà Nội.
- [4] Lê Duy Hà, Nguyễn Xuân Hùng (2021), *Đề xuất các biện pháp giáo dục định hướng giá trị lối sống cho sinh viên Trường Đại học Thể dục thể thao Đà Nẵng*, Tạp chí Khoa học Đào tạo và Huấn luyện Thể thao, (2):11-14.
- [5] Lê Thị Thu Hà (2024), *Giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hồng Đức*, Đề tài Nghiên cứu khoa học cấp cơ sở Trường Đại học Hồng Đức.
- [6] Trần Duy Hưng (2013), *Lựa chọn nội dung giáo dục giá trị sống cho sinh viên sư phạm*, Hội thảo khoa học “Nâng cao chất lượng giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho sinh viên sư phạm” Trường Cao đẳng sư phạm Hà Tây.
- [7] Nguyễn Công Khanh (2019), *Phương pháp giáo dục giá trị sống, kỹ năng sống giúp bạn gạt hái dự thành công*, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội, Hà Nội.
- [8] Trần Thị Cẩm Tú (2014), *Giáo dục giá trị sống cho sinh viên Đại học Sư phạm Hà Nội thông qua hoạt động rèn luyện nghiệp vụ sư phạm*, Journal of Science of HNUE, 59(6BC):280-286.
- [9] Unesco (2003), *Life skills The bridge to human capabilities, Education sector position paper*, Draft 13 UNESCO 6/2003.

MEASURES OF LIFE VALUE EDUCATION FOR PEDAGOGY STUDENTS AT HONG DUC UNIVERSITY

Le Thi Thu Ha, Cao Thi Cuc, Cao Xuan Hai

ABSTRACT

The goal of educating life values for pedagogical students in general and pedagogical students at Hong Duc University in particular needs to focus on combining global life value education with the traditional values of Vietnam: the fundamental values and professional values of teachers help learners correctly perceive values and help them have the opportunity to experience life values, change positive behavior for themselves and for the community. To achieve that goal, life value education for pedagogy students needs to be organized scientifically with a system of appropriate educational methods. This study has proposed 5 measures to contribute to improving the quality of life value education for pedagogy students at Hong Duc University.

Keywords: *Measures, life values, education, life value education, pedagogy students.*

* Ngày nộp bài: 31/3/2025; Ngày gửi phản biện: 8/4/2025; Ngày duyệt đăng: 31/10/2025